

1. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΘΑ ΕΠΗΡΕΑΣΕΙ ΕΝΑ BREXIT

Μέσο: ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .05/06/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .05/06/2016

Σελίδα: 7

αυτή του οίκου Fitch καταδεικνύει την Κύπρο μαζί με την Ιρλανδία, τη Μάλτα, το Βέλγιο, την Ολλανδία και το Λουξεμβούργο σε χώρες υψηλής επικοινωνιότητας από ένα ενδεχόμενο Brexit.

Όσον αφορά στην Κύπρο, οι εισαγωγές της από το Η.Β. φτάνουν το 9% των συνολικών εισαγωγών, ενώ οι εξαγωγές το 7% όπου το μεγαλύτερο μέρος είναι στον τομέα των υπηρεσιών. Το ΗΒ αποτελεί τη μεγαλύτερη αγορά για το τουριστικό μας προϊόν καθώς οι αφίξεις από το ΗΒ αποτελούν περίπου το 40% των συνολικών αφίξεων και το 35% των τουριστικών εσόδων. Επίσης, υπάρχει σημαντική διασύνδεση στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών καθώς οι κυπριακές τράπεζες δραστηριοποιούνται στην αγορά του ΗΒ.

Αρνητικές επιπτώσεις για την Κύπρο θα προέλθουν από μια ενδεχόμενη μεγαλύτερη πτώση της αγγλικής λίρας έναντι του ευρώ, αλλά και από μια ενδεχόμενη αύξηση των διδάκτρων στα αγγλικά πανεπιστήμια.

Στην Κύπρο, που διαχρονικά έχει πολύ στενές εμπορο-οικονομικές σχέσεις με τη Βρετανία, η απουσία έγκειται στο τι θα γίνει με τις διμερείς σχέσεις μας, στο πώς θα επηρεαστεί ο τουρισμός από τη Βρετανία, τι θα γίνει με τους Βρετανούς που μένουν μόνον στην Κύπρο και ποιες ρυθμίσεις θα ισχύουν στις βρετανικές βάσεις στην Κύπρο. Ακόμα δεν θα πρέπει να υποτιμώνται οι σκεπτικισμοί που θα δημιουργηθούν εντός της ΕΕ από τυχόν αποχώρηση της Βρετανίας και κατά πόσο αυτοί θα επηρεάσουν τη συμμετοχή της Κύπρου.

Με βάση τα πιο πάνω είναι φανερό ότι ένα Brexit δημιουργεί μεγάλη αβεβαιότητα τόσο διεθνώς και πανευρωπαϊκά όσο και στην Κύπρο. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο κανένας δεν μπορεί να προβλέψει με ακρίβεια ποιες θα είναι οι επιπτώσεις του Brexit. Αυτή τη στιγμή γίνονται πολλές υποθέσεις, αλλά τίποτα δεν είναι σίγουρο. Το μόνο που μπορεί κάποιος να πει με βεβαιότητα είναι ότι τα δεδομένα δεν θα είναι τα ίδια με τα σημερινά...

Πολλά θα εξαρτηθούν από την επόμενη μέρα

Τις συνέπειες που θα έχει το Brexit στον εμπορικό κόσμο της Κύπρου καταγράφουν ΟΕΒ και ΚΕΒΕ. Τυχόν αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν θα είναι προς το συμφέρον της Κύπρου καθώς θα επηρεαστούν οι εμπορικές συναλλαγές, τα τουριστικά έσοδα αλλά και οι φοιτητές μας που βρίσκονται στη Βρετανία.

Σύμφωνα με τον γ.γ. του ΚΕΒΕ Μάριο Τσιακκά, με βάση τις στατιστικές για το 2015, το ΗΒ αντιπροσωπεύει σχεδόν το 9% των κυπριακών εισαγωγών και σχεδόν το 7% των εξαγωγών της χώρας (δεύτερη χώρα μετά την Ελλάδα). «Κατά συνέπεια ένα Brexit θα είχε δυσμενείς επιπτώσεις στις εμπορικές μας συναλλαγές ιδιαίτερα αν το ΗΒ δεν πετύχει να καταλήξει σε μια καλή εμπορική συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση», αναφέρει ο κ. Τσιακκάς. Παράλληλα, όπως αναφέρει, «σημαντικό ζήτημα θα είναι επίσης η απουσία του ΗΒ στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην ΕΕ, ιδιαίτερα σε σημαντικά θέματα που επηρεάζουν την οικονομία της Κύπρου, όπου οι θέσεις των δύο χωρών ευθυγραμμίζονται όπως για παράδειγμα θέματα που αφορούν στη φορολόγηση εταιρειών αλλά και τον τομέα των διεθνών εταιρειών». Επιπρόσθετα, τονίζει ότι υπάρχει επίσης το ζήτημα του μεγάλου αριθμού Κυπρίων φοιτητών σε Βρετανικά Πανεπιστήμια, οι

οποίοι απολαμβάνουν τα χαμηλότερα διδάκτρα που ισχύουν και για τους νέους φοιτητές καθώς και του αυξανόμενου αριθμού Κυπρίων που εργάζονται ή αναζητούν εργασία στο ΗΒ.

Από την πλευρά του ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ, Μιχάλης Αντωνίου, υποδεικνύει ότι όλα θα εξαρτηθούν από το περιεχόμενο των συμφωνιών που θα συνομοποιηθούν και θα καθορίσουν τη σχέση της Βρετανίας με την ΕΕ, μετά από την επικράτηση του Brexit στο επικείμενο δημοψήφισμα. «Η αλήθεια είναι ότι οι επιπτώσεις, οι αγορές και η οικονομία απεικονίζονται την αβεβαιότητα και τη ρευστότητα σε πολιτικό και θεσμικό επίπεδο», σημειώνει.

Υποστηρίζει ότι τυχόν έξοδος θα γίνει συνταγμένο, με εισαγωγή σειράς Συνθηκών ανάμεσα στην ΕΕ και τη Βρετανία που θα διασφαλίζουν τη διατήρηση των μεταξύ τους δεσμών. «Το πιθανότερο σενάριο είναι η δημιουργία "Ζώνης Ελευθέρου Εμπορίου" με ρυθμίσεις που θα καθοριστούν σε διαπραγματεύσεις, ενώ, με δεδομένο ότι η μεν Βρετανία εξάγει στην ΕΕ το 45% του συνόλου των εξαγωγών της και οι εξαγωγές της ΕΕ στη Βρετανία αποτελούν μόλις το 7% των δικών της εξαγωγών, εύκολα αντισταθμίζεται κανείς ότι η ΕΕ έχει διαπραγματευτική ισχύ σαφώς υπέρτερη της Βρετανίας».

«Δεν θα επηρεαστεί σημαντικά η φετινή τουριστική χρονιά»

Ζαχαρίας Ιωαννίδης, Γενικός Διευθυντής ΠΑΣΣΕ:

«Ενόψει του δημοψηφίσματος, ενδέχεται να εκδηλωθούν κάποιες επιπτώσεις στο μεσοπρόθεσμο μέλλον ιδιαίτερα σε σχέση με την αποδυνάμωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της στερλίνης έναντι του ευρώ. Αυτό θα έχει ως αρνητικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προϊόντος, ιδιαίτερα των χωρών της Ευρωζώνης, επηρεάζοντας ανάλογα τόσο τις τουριστικές τους αφίξεις από το ΗΒ όσο και τα έσοδά τους από τον τουρισμό, ένεκα και της αναμενόμενης αύξησης των συναφών αεροπορικών ναύλων.

Επιπρόσθετα, σε ενδεχόμενο Brexit θα ήταν αναμενόμενο όπως οι Βρετανοί τουρίστες, εξοφλούσαν θεωρητικά των διαβατηρίων τους (βίζα) για το ταξίδι τους σε προορισμούς κρατών-μελών της ΕΕ, εξέλιξη που αναντίκειται, λόγω του χρονισμού της διαδικασίας, θα αποτελέσει πλήγμα, ιδιαίτερα στην αυξανόμενη τάση των κρατίσσεων για διακοπές της τελευταίας στιγμής (last minute bookings). Επίσης αρνητικός παράγοντας είναι και το αναμενόμενο, φυσιολογικά, αυξημένο κλίμα αβεβαιότητας, που θα

Μεσοπρόθεσμο - μακροπρόθεσμο ορίζοντα οι επιπτώσεις

επικρατεί στις γενικότερες εμπορικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ του ΗΒ και του συνόλου των κρατών-μελών της ΕΕ.

Ταυτόχρονα όμως, θα πρέπει να τονιστεί ότι, οι προαναφερθείσες αρνητικές επιπτώσεις, από το ενδεχόμενο του Brexit, θα είναι μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου ορίζοντα και όχι τόσο βραχυπρόθεσμου, μιας και τα προγράμματα των πτήσεων και των οργανωμένων πακέτων διακοπών των Βρετανών, για την τρέχουσα καλοκαιρινή περίοδο, έχουν ήδη οριστικοποιηθεί και σε μεγάλο βαθμό προαγοραστεί. Συνεπώς δεν αναμένουμε οποιοδήποτε, σημαντικό βαθμό, αρνητικές επιπτώσεις κατά τη φετινή τουριστική χρονιά, αλλά αυτό δεν εξυπακούει ότι όμας δεν θα πρέπει να ενεργοποιηθούμε, στο ενδεχόμενο του Brexit, ώστε συλλογικά να διασφαλίσουμε την ελαστικοποίηση των όποιων αρνητικών επιπτώσεων των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων τουριστικών μας προοπτικών από το Ηνωμένο Βασίλειο, μιας και είναι η μεγαλύτερη σε μέγεθος χώρα-τροφοδότης του κυπριακού τουρισμού».

Οι όποιες επιπτώσεις εξαρτώνται από την τελική μορφή του Brexit

Χρυσάμιλη Ψυλογέννη Κενεβέζου, Γενική Διευθύντρια ΣΤΕΚ:

«Αναμφίβολα, τυχόν αποχώρηση του ΗΒ από την ΕΕ θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στην Κύπρο. Αρχικά, πρέπει να υπογραμμιστεί η ιστορική σημασία μιας τέτοιας εξέλιξης, αλλά και τα ακρατογόφια νερά στα οποία κινείται η ΕΕ και τα κράτη-μέλη της, εφόσον θα είναι η πρώτη φορά που ένα κράτος αποχωρεί από την ΕΕ, η οποία δεν έχει σχεδιαστικά προβλέψει για έξοδο κρατών-μελών.

Ως εκ τούτου, μολονότι όσο πλησιάζουμε στο δημοψήφισμα της 23ης Ιουνίου κορυφαίοι οργανισμοί εξετάζουν διάφορα σενάρια, θεωρώ ότι οι επιπτώσεις ενός ενδεχόμενου Brexit εξαρτώνται πολλούς, από το ποια μορφή θα είχε η νέα σχέση μετα-

Θα επηρεάσει το τουριστικό ρεύμα από τη Βρετανία

ξύ της ΕΕ και της Βρετανίας. Είναι σήμερα ξεκάθαρο ότι η Κύπρος μαζί με την Ολλανδία και την Ιρλανδία θα αντιμετωπίσουν τα πιο σημαντικά προβλήματα λόγω των στενών οικονομικών σχέσεων που διέπουν τις σχέσεις τους με το ΗΒ.

Ειδικότερα για τον τουρισμό μας, το Brexit εγκυμονεί σοβαρά κίνδυνα μείωσης της τουριστικής κίνησης από τη Βρετανία από την οποία προέρχεται η πλειονότητα των επισκεπτών μας, σε περίπτωση που (ως αποτέλεσμα του Brexit) η στερλίνα αποδυναμωθεί έναντι του ευρώ. Κάτι τέτοιο προφανώς και θα αλλάξει το πλάνο τόσο των ταξιδιωτών όσο και των επαγγελματιών του τουρισμού. Σε αυτό το σενάριο θα πρέπει να συνυπολογίσουμε και τις όποιες τυχόν απαιτήσεις σε σχέση με την έκδοση βίζας που πιθανόν να τεθούν σε εφαρμογή αναφορικά με τις επισκέψεις Βρετανών σε κράτη-μέλη της ΕΕ. Αναμένεται ότι η αβεβαιότητα που προκύπτει από την όλη διαδικασία θα έχει επιπτώσεις στον τουρισμό από το ΗΒ, καθώς αριθμός τουριστών πιθανόν να αναβάλει τις διακοπές περιμένοντας τις εξελίξεις».

1. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΩΡΑ ΤΟ BREXIT

Μέσο:ΠΟΛΙΤΗΣ

Ημ. Έκδοσης: ...25/06/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: ...25/06/2016

Σελίδα:9

Δεν αναμένονται επιπτώσεις στον τουρισμό φέτος παρά τη μεγάλη εξάρτηση από το ΗΒ Διαχειρίσιμο για την ώρα το Brexit

► Η προσοχή των τουριστικών εταιρών στρέφεται στην πορεία της στερλίνας και στις κρατήσεις από το Ηνωμένο Βασίλειο για τη νέα χρονιά. Σύσκεψη συγκαλεί από βδομάδας ο ΚΟΤ, καθισχυζόμενος πως τυχόν ακυρώσεις μπορούν να καλυφθούν από άλλες αγορές

ΓΡΑΦΕΙ
ΑΔΑΜΟΣ ΑΔΑΜΟΥ

■ Ενοδόχοι, τουριστικοί πράκτορες και άλλα στελέχη της τουριστικής βιομηχανίας συγχλίνουν στην εκτίμηση ότι το Brexit δεν θα επηρεάσει βραχυπρόθεσμα τις τουριστικές αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο προς την Κύπρο.

Ωστόσο, όλοι συμφωνούν πως η μελλοντική πορεία των αφίξεων από τη σημαντικότερη αγορά για τον κυπριακό τουρισμό, αυτήν του Ηνωμένου Βασιλείου, θα εξαρτηθεί κατά κύριο λόγο από την πορεία της στερλίνας έναντι του ευρώ και της βρετανικής οικονομίας, καθώς επίσης και των ενεργειών που θα γίνουν από δικής μας πλευράς εάν αυτό κριθεί αναγκαίο. Καθηγουσιαστικός όσον αφορά βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις εμφανίζεται και ο ΚΟΤ, με τον πρόεδρο του οργανισμού Άγγελο Λοΐζου να δηλώνει στον «Π» πως τις επόμενες λίγες ημέρες θα συγκαλέσει σύσκεψη με όλους τους τουριστικούς εταίρους για εξέταση της κατάστασης. «Η αγορά του τουρισμού δεν αλλάζει από τη μια μέρα στην άλλη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, που σχετίζονται με τρομοκρατικά κυρίως χτυπήματα», είπε, σημειώνοντας πως τους επόμενους μήνες δεν αναμένονται να επηρεαστούν οι αφίξεις ή να υπάρξουν ακυρώσεις. Οι περισσότεροι Βρετανοί, είπε, έχουν προγραμματίσει και προπληρώσει τις διακοπές τους. Ο πρόεδρος του ΚΟΤ σημείωσε πως ο ίδιος και ο οργανισμός βρίσκονται εδώ και καιρό σε επαφή με ξενοδόχους και τουριστικούς πρά-

Επισώς οι επιδόσεις του τουρισμού εξαρτώνται από τη βρετανική αγορά. Το 2001, που ήταν η καλύτερη χρονιά για τον κυπριακό τουρισμό, οι αφίξεις από το ΗΒ άγγξαν το 1,5 εκατομμύριο.

κτορες για το θέμα και πως υπήρξε και χθες επικοινωνία χωρίς να προκύψει ή να αναφερθεί κάποιο απρόοπτο. Σύμφωνα με τον κ. Λοΐζου, ακόμα και σε περίπτωση που υπάρξουν ακυρώσεις θα μπορούσαν οι πιθανές απώλειες να καλυφθούν από άλλες αγορές, φέρνοντας ως παράδειγμα το Ισραήλ που ζητά κλίνες, χωρίς όμως να υπάρχουν διαθέσιμα δωμάτια. Ο ίδιος, ωστόσο, διευκρίνισε πως η κατάσταση θα εξεταστεί περαιτέρω, όπως και το ενδεχόμενο σύστασης ομάδας δράσης, αφού οι αφίξεις από το ΗΒ αποτελούν τον κύριο αιμοφόρο αγγείο του κυπριακού τουρισμού.

Νωρίς για εκτιμήσεις

Την άποψη ότι για φέτος τουλάχιστον το

τουριστικό ρεύμα από τη Βρετανία δεν θα επηρεαστεί αρνητικά εκφράζουν και οι ξενοδόχοι. «Δεν δικαιολογείται πανικός», ανέφερε στον «Π» ο πρόεδρος του ΠΑΣΥΕ Χάρης Λοΐζιδης, σημειώνοντας πως τα συμβόλαια για φέτος έχουν υπογραφεί και αρκετά εξ αυτών έχουν προπληρωθεί. Ο ίδιος ανέφερε πως ο βαθμός επηρεασμού του τουρισμού θα εξαρτηθεί από την πορεία της στερλίνας και της βρετανικής οικονομίας και πως αυτό θα φανεί στις επαφές και τις κρατήσεις που θα υπάρξουν για τον χειμώνα και το 2017. Σημείωσε την ίδια ώρα πως οι όποιες πιθανές επιπτώσεις υπάρχουν θα επηρεάσουν όχι μόνο την Κύπρο, αλλά και άλλους ανταγωνιστικούς της προορισμούς που είναι επίσης μέλη της ευρωζώνης, και

Πρόεδρος ΚΟΤ

Πίσση και για ξεκαθάρισμα

Με αφορμή το Brexit, ο πρόεδρος του ΚΟΤ τονίζει την ανάγκη αποφάσεων και σε σχέση με το μέλλον του ΚΟΤ. Οι ενέργειες και οι τομείς που πρέπει να γίνουν είναι δεδομένες και η κρίση που φαίνεται να προκύπτει επισπεύδει την ανάγκη αποφάσεων όσον αφορά τον ρόλο του ΚΟΤ, ανέφερε ο Α. Λοΐζου, υπενθυμίζοντας τις σκέψεις που γίνονται για κυπριακό τουρισμό. Θέμα που δεν αποκλείεται να ξεκαθαρίσει την Τρίτη, όταν η Βουλή θα συζητήσει τα προβλήματα και τις προοπτικές του κυπριακού τουρισμού.

ναυ ακόμη ρευστά. Την εκτίμηση ότι για φέτος δεν θα υπάρξουν δυσάρεστες εξελίξεις συμπεριφέρει και ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου (ΑCTA) Ντίνος Κάικουρας. Μιλώντας στην εφημερίδα μας, ο κ. Κάικουρας ανέφερε πως το μεγαλύτερο ποσοστό των κρατήσεων για φέτος έχει ήδη γίνει και πως ένα σημαντικό μέρος τους έχει ήδη προπληρωθεί. Εάν η υποστήριξη της στερλίνας συνεχιστεί, είτε, τότε ενδέχεται να επηρεαστούν οι κρατήσεις της τελευταίας στιγμής, σημειώνοντας όμως πως η αυξημένη ζήτηση που υπάρχει από αγορές θα καλύψει και αυτό το πιθανό κενό. Παραδέχτηκε, πάντως, πως εάν η στερλίνα συνεχίσει και μεσοπρόθεσμα να καταγραφεί απώλειες έναντι του ευρώ, τότε πρέπει να εξεταστούν και να αναληφθούν δράσεις για το 2017 λόγω της μεγάλης εξάρτησης του τουρισμού από τη βρετανική αγορά.

Σε σχέση με την εξάρτηση της Κύπρου από τη βρετανική αγορά, ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 2015 οι αφίξεις από το ΗΒ αποτελούσαν το 39% του συνόλου των αφίξεων προς την Κύπρο. Συγκεκριμένα οι αφίξεις από το ΗΒ το 2015 κατέγραψαν αύξηση 19,5% και ανήλθαν στο 1,04 εκατομμύριο, ενώ το σύνολο των αφίξεων πέρα ανήλθε σε 2.659.405, καταγράφοντας αύξηση 9%. Για το πρώτο πεντάμηνο φέτος που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία οι αφίξεις από το ΗΒ ανέρχονται σε 317.165 σε σχέση με 278.362 το 2015, αυξημένες κατά 13,9%. Το σύνολο των αφίξεων για το πρώτο πεντάμηνο ανήλθε σε 842.126 σε σύγκριση με 698.932 την ίδια περίοδο πέρσι, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 20,5%.

πως πολλά θα εξαρτηθούν και από δικές μας ενέργειες προωθητικές και άλλες. «Οι σκεπές πανικός και καταστροφολογία όμως δεν ωφελεί κανέναν. Αντίθετα, είναι πιο ουσιαστικό να ασχοληθούμε με το πώς αντιμετωπίζουμε τις τυχόν δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν», δήλωσε στον «Π» και η γ.δ. του ΣΤΕΚ Χρυσή Ψηλογένη, αναφέροντας επίσης τις οι φετινές κρατήσεις. «Δεν φαίνεται να έχουν κάποιο πρόβλημα λόγω του ότι κατά πλειοψηφία έχουν ήδη γίνει και προπληρωθεί». Σύμφωνα με την ίδια, είναι πάρα πολύ νωρίς να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στον κυπριακό τουρισμό, αφού όπως σημείωσε οι εξελίξεις της αγοράς και η υποστήριξη της στερλίνας εί-

1. ΑΝΗΣΥΧΟΥΝ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Μέσο:ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Ημ. Έκδοσης: ...25/06/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: ...25/06/2016

Σελίδα: 10

Προαγορασμένα μέχρι τέλος Οκτωβρίου όλα τα εκδρομικά πακέτα από Αγγλία

ΟΥΤΕ άμεσες, ούτε βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις θα έχει το Brexit στον εισερχόμενο τουρισμό από τη Βρετανία φέτος. Κι αυτό διότι οι Βρετανοί δεν είναι τουρίστες της τελευταίας στιγμής αλλά μακροπρόθεσμα προγραμματισμένοι. Έτσι όλα τα εκδρομικά πακέτα από τη Βρετανία για την Κύπρο είναι προαγορασμένα και προπληρωμένα προ πολλού, μάλιστα για αφίξεις μέχρι και το τέλος Οκτωβρίου. Από εκεί και πέρα, ακόμα και η ροή των κρατήσεων για την επομένη χειμερινή περίοδο κρίνεται αρκετά ικανοποιητική.

Καθυσυμβατικοί για τον τουρισμό για φέτος ΚΟΤ, ΠΑΣΥΞΕ και ΣΤΕΚ

ΠΑΣΥΞΕ, ΣΤΕΚ και ΚΟΤ, με χωριστές τοποθετήσεις τους, παρουσιάζονται αρκετά καθυσυμβατικοί και επιφυλακτικοί ως προς την προοπτική αρνητικής ροής των πραγμάτων.

Ο γ.δ. του ΠΑΣΥΞΕ, Ζαχαρίας Ιωαννίδης, με δήλωσή του στον «Φ», τονίζει ότι δεν συντρέχουν λόγοι να δημιουργηθεί κανένας πανικός και ότι τουλάχιστον η φετινή χρονιά είναι εξασφαλισμένη. Από

εκεί και πέρα, σημειώνει ότι, παρόλο που και η ροή των κρατήσεων για τον χειμώνα είναι ικανοποιητική, η κατάσταση πρέπει να παρακολουθείται στενά και αναλόγως της τροπής των πραγμάτων να λαμβάνονται και οι δέουσες αποφάσεις για τις όποιες ενέργειες ενδείκνυνται.

Στο ίδιο μήκος κύματος και η γ.δ. του ΣΤΕΚ Χρυσάιμιλη Ψηλογέννη, σημειώνει ότι ο οιοσδήποτε πανικός και καταστροφολογία δεν ωφελεί κανένα. Αντίθετα, προσθέτει, είναι πιο ουσιαστικό να ασχοληθούμε με το πώς αντιμετωπίζουμε τις τυχόν δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν.

Η ίδια συμπληρώνει: «Είναι πάρα πολύ νωρίς να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στον κυπριακό τουρισμό». Εισήγηση του ΣΤΕΚ είναι αρχές της ερχόμενης εβδομάδας να διευθετηθεί μία σύσκεψη φορέων του τουρισμού για αξιολόγηση της κατάστασης.

Σε ανάλογη τοποθέτησή της, με δη-

λώσεις στο ΚΥΠΕ, η προϊστάμενη του Τμήματος Μάρκετινγκ του ΚΟΤ Αυγή Παπαγεωργίου, υπογραμμίζει ότι και ο Οργανισμός δεν ανσμένει κατά τους επόμενους τρεις μήνες να υπάρξει οποιαδήποτε επίπτωση στον τουρισμό.

Η κ. Παπαγεωργίου είπε ότι «σίγουρα η πτώση της στερλίνας μάς επηρεάζει αρνητικά, αλλά οι Βρετανοί που έχουν κάνει τις κρατήσεις τους θα έρθουν στην Κύπρο γιατί έχουν ήδη πληρώσει», ενώ συνέστησε υπομονή μέχρι να διαφανούν οι πρώτες αντιδράσεις. «Και κάποιες μειώσεις να υπάρξουν από την αγγλική αγορά υπάρχει τόσο πολλή ζήτηση αυτή την περίοδο με αποτέλεσμα να έχουμε πρόβλημα να εξυπηρετήσουμε άλλες αγορές όπως είναι το Ισραήλ και η Πολωνία», πρόσθεσε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΡΑΓΚΟΣ

Μέσο: ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 28/06/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 28/06/2016

Σελίδα: 8

Γραπτά σημειώματα για Brexit έστειλαν οι τουριστικοί εταίροι

ΓΡΑΠΤΑ σημειώματα για το Brexit ετοίμασαν, ύστερα από παράκληση του ΚΟΤ, όλοι οι τουριστικοί εταίροι για τις όποιες πιθανές επιπτώσεις θα επιφέρει αυτό στην κυπριακή τουριστική βιομηχανία, άμεσα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Όπως πληροφορείται ο «Φ», τέτοια σημειώματα ετοίμασαν και απέστειλαν στον ΚΟΤ από την περασμένη Παρασκευή ο ΠΑΣΥΞΕ, ο ΣΤΕΚ και ο ΑΣΤΑ. Και οι τρεις τουριστικοί εταίροι ομολογούν ότι άμεσες επιπτώσεις στον κυπριακό τουρισμό δεν πρόκειται να υπάρξουν, αφού στην ουσία όλα τα εκδρομικά πακέτα από τη Βρετανία σχεδόν μέχρι το τέλος Οκτωβρίου του 2016, είναι προαγορασμένα και προπληρωμένα. Ως εκ τούτου, δεν αναμένεται καμιά ακύρωση από πλευράς Βρετανών περιηγητών. Πέραν τούτου, όλα τα

τουριστικά καταλύματα είναι υπερπλήρη μέχρι το τέλος της σεζόν και ελάχιστα περιθώρια υπάρχουν για τις όποιες πρόσθετες αφίξεις της τελευταίας στιγμής.

Πέραν της καταγραφής των όποιων πιθανών επιπτώσεων, οι τουριστικοί εταίροι κλήθηκαν από τον ΚΟΤ να διατυπώσουν γραπτώς τις απόψεις και εισηγήσεις τους για το πώς θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που έχουν δημιουργηθεί, καθώς και για

το αν μπορεί να αξιοποιηθούν τυχόν σχετικές ευκαιρίες που ενδεχομένως να δημιουργούνται.

Ωστόσο, παρ' όλων ότι αποτελεί αίτημα όλων των τουριστικών εταίρων, ακόμη δεν έχει καθοριστεί από πλευράς ΚΟΤ ή αρμόδιου Υπουργείου η σύγκληση ευρείας σύσκεψης όλων των εμπλεκόμενων στον τομέα, προκειμένου να

μελετηθούν οι όποιες επιπτώσεις στον κυπριακό τουρισμό, μεσοπρόθεσμα, ενδεχομένως και μακροπρόθεσμα από το Brexit.

Οι τουριστικοί εταίροι, πάντως, σημειώνουν ότι όλοι οι αρμόδιοι φορείς, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, πρέπει να βρίσκονται σε ετοιμότητα και να παρακολουθούν στενά την όλη κατάσταση ούτως ώστε ανά πάσα στιγμή να μπορούν να προβαίνουν σε διορθωτικές κινήσεις και σε λήψη μέτρων απόμυλυνσης του όποιου προβλήματος ήθελε εμφανιστεί.

Ο ΣΤΕΚ ειδικά εισηγήθηκε τη σύσταση ολιγομελούς επιτροπής, που να απαρτίζεται από όλους τους φορείς του τουρισμού, της οποίας σκοπός να είναι να παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις και να εισηγείται μέτρα και δράσεις που πρέπει να ληφθούν.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΡΑΓΚΟΣ

Ανταπόκριση σε παράκληση του ΚΟΤ

1. ΑΝΕΠΑΦΟΣ ΑΠΟ ΤΟ BREXIT Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Μέσο: ΣΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/06/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/06/2016

Σελίδα: 14

Δεν θα επηρεαστεί για φέτος, ανησυχίες αρμοδίων για τα επόμενα τρία χρόνια

Ανέπαφος από το Brexit ο τουρισμός

Τον Σεπτέμβριο έτοιμη η μελέτη για την τουριστική ανάπτυξη, ενώ θα ακολουθήσει η αξιολόγηση εφαρμογής και πλάνο δεκαετούς υλοποίησης

ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Αισιόδοξοι ότι δεν θα επηρεαστούν αρνητικά φέτος οι αφίξεις τουριστών από τη Βρετανία στην Κύπρο εμφανίστηκαν οι εμπλεκόμενοι φορείς, στη χθεσινή συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου, για τις επιπτώσεις του Brexit στον κυπριακό τουρισμό.

Δεν έκρυψαν όμως και την ανησυχία τους για τα επόμενα τρία χρόνια, καθώς οι πρώτες ενδείξεις δείχνουν ότι το τουριστικό ρεύμα από τη Βρετανία, η οποία είναι ο ένας από τους δύο μεγαλύτερους αιμοδότες του τουριστικού μας προϊόντος μαζί με τη Ρωσία, θα συρρικνωθεί. Μιλώντας ενώπιον της Επιτροπής Εμπορίου της Βουλής, που εξέτασε τα προβλήματα και τις προοπτικές που υπάρχουν στην τουριστική βιομηχανία, οι αρμόδιοι φορείς σημείωσαν ότι ενδεχομένως να προκύψει πρόβλημα στις κρατήσεις των επόμενων χρόνων, καθώς για φέτος οι κρατήσεις και κατ'επέκταση οι προκαταβολές στους Κύπριους ξενοδόχους από τουριστικά γραφεία του Ηνωμένου Βασιλείου ξεπερνούν σε ποσοστό το 70%. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ Χάρης Λοϊζίδης είπε ότι το πιο ανησυχητικό είναι το θέμα της ισοτιμίας και μιας ενδεχόμενης ύφεσης στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία θα έχει επιπτώσεις στις κρατήσεις των ετών 2017, 2018 και 2019. Πρόσθεσε ότι ακόμα ένα θέμα που απασχολεί ιδιαίτερα είναι ότι δεν υπάρχουν διακρατικές

συμφωνίες στις αερομεταφορές με τη Βρετανία, κάτι που θα πρέπει άμεσα να διευθετηθεί.

Στο 70% οι κρατήσεις

Ο πρόεδρος του ACTA Ντίνος Κάκουρας ανέφερε πως τα τουριστικά γραφεία και άλλοι φορείς του τουρισμού δεν είχαν προετοιμαστεί για το ενδεχόμενο του Brexit, με αποτέλεσμα σήμερα να προσπαθούν να διαχειριστούν τα νέα δεδομένα. Ο κ. Κάκουρας είπε επίσης ότι για φέτος δεν αναμένεται να επηρεάσει ιδιαίτερα τις αφίξεις το Brexit, καθώς το 70% έχουν ήδη προκρατήσει και αρκετοί έχουν προπληρώσει. Ο πρόεδρος του ΣΤΕΚ Άκης Βαβλιτής

είπε πως η Κύπρος δεν είναι η μόνη που συναλλάσσεται με τη Βρετανία σε ευρώ. Για παράδειγμα, η διολίσθηση της στερλίνας έναντι του δολαρίου είναι περισσότερη παρά σε σχέση με το ευρώ. «Δεν ανησυχούμε σε μεγάλο βαθμό προς το παρόν» τόνισε.

Κτυπούν τον τουρισμό οι φόνοι

Στη δική του τοποθέτηση για τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Κύπρος ως τουριστικός προορισμός, ο πρόεδρος του ΚΟΤ Άγγελος Λοΐζου αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στο πρόσφατο φονικό στην Αγία Νάπα, λέγοντας ότι δέχθηκε τηλεφωνήματα από τουριστικούς

φορείς του εξωτερικού που του εξέφρασαν την ανησυχία τους. Ο κ. Λοΐζου επεσήμανε ότι η Κύπρος θεωρείται ασφαλής προορισμός, κάτι στο οποίο και οι ίδιοι ποντάρουν για αύξηση των αφίξεων. Πρόσθεσε ότι αυτό θα πρέπει να διατηρηθεί και ότι γεγονόςότι όπως οι φόνοι στην Αγία Νάπα επηρεάζουν αρνητικά την εικόνα της χώρας μας ως ασφαλούς τουριστικού προορισμού και έχουν αντίκτυπο στις αφίξεις.

Σεπτέμβριο η μελέτη

Με τη σειρά τους οι αρμόδιοι φορείς τόνισαν επίσης την ανάγκη για αποδέσμευση του κυπριακού τουρισμού από τις παραδοσιακές αγορές, ενώ υπογραμμίστηκε η σημασία της αναβάθμισης του ΚΟΤ σε Υφυπουργείο Τουρισμού, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα εμπλοκής περισσότερων υπουργείων στην τουριστική πολιτική.

Ιδιαίτερη μνεία έγινε στη μελέτη που ετοιμάζεται από την Κυβέρνηση για την τουριστική ανάπτυξη και αναμένεται να είναι έτοιμη τον Σεπτέμβριο, ενώ θα ακολουθήσει η αξιολόγηση εφαρμογής και πλάνο δεκαετούς δράσης. Η υπεύθυνη για την τουριστική μεταρρύθμιση εκ μέρους της Προεδρίας, Νίκη Πασχαλίδου, τόνισε ότι το κλειδί είναι η υλοποίηση του πλάνου, ώστε να βελτιωθεί το πλαίσιο διακυβέρνησης.

Ο πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ δήλωσε ότι θα χρειαστεί μια μικρή επανάσταση για να υλοποιηθεί η εθνική στρατηγική για τον τουρισμό, κάτι που όμως θα έχει τεράστια σημασία για το μέλλον του τουριστικού προϊόντος μας.

Επί τον τύπον των ήλων για επιπτώσεις του τουρισμού από Brexit, Ρωσία, Ισραήλ

ΣΤΑ ΑΜΕΣΑ, έμμεσα, μεσοπρόθεσμα αλλά και μακροπρόθεσμα προβλήματα που προκύπτουν για τον κυπριακό τουρισμό τόσο από το Brexit όσο και, εκ των πραγμάτων, από την αναθέρμανση των σχέσεων Τουρκίας - Ρωσίας και Τουρκίας - Ισραήλ θα ενδιατρίψει ευρεία σύσκεψη που θα πραγματοποιηθεί σήμερα το πρωί στον ΚΟΤ. Όπως πληροφορείται ο «Φ», στη σύσκεψη έχουν κληθεί να λάβουν μέρος οι ηγεσίες των ξενοδοχειακών οργανώσεων ΠΑΣΥΞΕ και ΣΤΕΚ, του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων ACTA και της διοίκησης της διαχειρίστριας εταιρείας των διεθνών αεροδρομίων του τόπου, Hermes.

Σύμφωνα με τις κατ' αρχήν εκτιμήσεις όλων των τουριστικών εταίρων, ειδικά σε σχέση με το Brexit, άμεσες επιπτώσεις στον κυπριακό τουρισμό δεν πρόκειται να υπάρξουν, αφού στην ου-

σία όλα τα εκδρομικά πακέτα από τη Βρετανία σχεδόν μέχρι το τέλος Οκτωβρίου του 2016, είναι προαγορασμένα και προπληρωμένα. Ως εκ τούτου δεν αναμένεται καμιά ακύρωση από πλευράς Βρετανών περιηγητών. Πέραν τού-

Ευρεία σύσκεψη σήμερα στον ΚΟΤ με ΠΑΣΥΞΕ, ΣΤΕΚ, ACTA και Hermes

του, όλα τα τουριστικά καταλύματα είναι υπερπλήρη μέχρι το τέλος της σεζόν και ελάχιστα περιθώρια υπάρχουν για τις όποιες πρόσθετες αφίξεις της τελευταίας στιγμής. Η όποια επίπτωση, τουλάχιστον για

φέτος, σε συνάρτηση με την πορεία που θα πάρει η ισοτιμία της στερλίνας έναντι του ευρώ, έχουν να κάμουν κυρίως με την κατά κεφαλήν δαπάνη των Βρετανών περιηγητών, η οποία ενδεχομένως να μειωθεί, ανάλογα και με την όποια υποβάθμιση του βρετανικού νομίσματος ήθελε επέλθει. Από εκεί και πέρα, οι μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις θα εξεταστούν στη σημερινή

σύσκεψη. Ωστόσο, η σημερινή σύσκεψη, εξ αντικειμένου, θα ασχοληθεί και με τα όποια ζητήματα προκύπτουν από την αναθέρμανση των σχέσεων Τουρκίας - Ρωσίας και Τουρκίας - Ισραήλ. Ήδη οι Ρώσοι διοργανωτές ταξιδιών ενημερώνουν ότι μέσα σε 15 ημέρες θα επαναρχίσουν τις ναυλωμένες πτήσεις προς την Τουρκία, γεγονός που θα επιδράσει επί των ρωσικών αφίξεων στην Κύπρο, ενδεχομένως για την τελευταία περίοδο του καλοκαιριού. Ανάλογες επιπτώσεις, αλλά πολύ μικρότερου εκτοπίσματος, ίσως να προκύψουν και από την ισραηλινή τουριστική αγορά, κυρίως σε ό,τι αφορά στον ναυτικό τουρισμό, αλλά όχι μόνον αυτό.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΡΑΓΓΚΟΣ